

חובת פינוי אשפה מבתי החולים של שרותי בריאות כללית

עת"מ 19-10-50143 שרותי בריאות כללית נ' עיריית פתח תקווה

בעקבות תיקון פקודת הפיטורין בשנת 2002, החלו בתי החולים של שירותי בריאות כללית להיות מחויבים בארנונה בשיעורים מופחתים, באופן מדורג. ביחס לאגרת סילוק אשפה, נקבע במסגרת התיקון הני"ל לפקודת הפיטורין, שהחל משנת 2003 נכסים פטורים חלקית לא ישלמו אגרת פינוי אשפה (ביחס לשנים 2003-2006 בתנאים מסוימים ומ-2006 ללא כל תנאי). בעקבות האמור, החל משנת 2003 הפסיקה עיריית פתח תקווה (להלן – העירייה) לפנות אשפה לבתי החולים הני"ל. לאחר בירור המחלוקת בין הצדדים נחתם בין הצדדים הסכם גישור, שבמסגרתו נקבע שהחל משנת 2016 העירייה תהא חייבת לפנות אשפה מבתי החולים, בהתאם לקריטריונים שיקבעו על ידה ויאושרו כדין. עוד נקבע, שככל שלא יקבעו קריטריונים כאמור תדאג העירייה לפינוי האשפה. הסכם זה קיבל תוקף של פסק דין. ואולם, למרות שלא הותקנו קריטריונים לפינוי האשפה מבתי חולים, לא פינתה העירייה את האשפה מבתי החולים, ולא נשאה בעלות פינויים, כפי התחייבותה במסגרת הסכם הגישור, שקיבל תוקף של פסק דין.

שירותי בריאות כללית הגישה עתירה בגין החלטת העירייה שלא לפנות את האשפה ובית המשפט קיבל עתירה זו.

בעניין חובת העירייה לפינוי אשפה, נקבע שחובה זו מעוגנת לא רק בסעיף 242 לפקודת העירויות [נוסח חדש] ובסעיף 7(א) לחוק עזר לפתח תקוה (פינוי אשפה, פסולת וזבל), התש"ס-2000 (להלן – חוק העזר), אלא גם בהסכם הגישור שקיבל תוקף של פסק דין. עוד נקבע ביחס לטענה לפיה בתי החולים הם "מפעל", שבהתאם לחוק העזר ניתן לחייבם באגרת פינוי אשפה, נקבע ש"לא ברור כיצד ניתן לטעון שמקום לטיפול רפואי בחולים מהווה "מפעל" ... וכל בר-דעת מבין... בית חולים איננו "מפעל"".

האם חיוב מרתפים בבתי מגורים בעיריית הוד השרון מהווה שינוי של שיטת החישוב ?

ת"צ 19-01-48632 יצחקי ואח' נ' עיריית הוד השרון

ת"צ 19-11-5089 יצחקי ואח' נ' עיריית הוד השרון

לאחרונה ניתנו שתי החלטות סותרות של בית המשפט לעניינים מנהליים באותו עניין בדיוק שהוגשו על ידי אותו עותר (הליך אחד במסגרת עתירה מנהלית והליך שני במסגרת תביעה ייצוגית). באותו עניין טען העותר כי בהתאם לצו הארנונה של עיריית הוד השרון, חיוב מרתפים על פי החלטת מועצת העיר משנת 2020 מהווה שינוי מהותי של צו הארנונה האסור על פי "דיני ההקפאה".

בעתירה המנהלית שהגיש העותר קבע השופט בורנשטיין כי פרשנותו של צו הארנונה כמטיל חיוב (מופחת) על מרתפים, עולה בקנה אחד הן עם לשונו והן עם תכליתו. מבחינת לשון הצו, נקבע כי הצו קובע תעריף חיוב על "מרתפים" וחזקה כי אין המחוקק משחית מילותיו לריק. מרתפים אכן מורחגים מהגדרת "שטח דירת מגורים", אך זאת מהטעם הפשוט כי לא היה בכוונת מתקין הצו לחייב מרתפים בתעריף (הגבוה) הקבוע לדירת מגורים. לדעת השופט, החרגת מרתפים מהגדרת "שטח דירת מגורים" הוא שיוצר דבר חקיקה קוהרנטי ושלם: על דירת מגורים (למעט מרתפים) יוטל התעריף הגבוה ועל מרתפים יוטל התעריף הנמוך יותר. לעניין תכלית הצו, קובע השופט כי מרתפים מהווים חלק בלתי נפרד מדירת המגורים עצמה ומשכך אין כל הצדקה לפטור אותם לחלוטין מתשלום הארנונה ויש להעדיף פרשנות שתוצאתה היא הטלת חיוב בארנונה על נכס שבעליו נהנה ממנו ומשתמש בו.

לעומת זאת, בבקשה לאישור תובענה הייצוגית אישרה השופטת מיכל אגמון, את הבקשה לתביעה ייצוגית תוך קביעה כי יש סבירות שהשאלה תוכרע לטובת הקבוצה וזאת באותן נסיבות ממש. נקבע, כי המשיבה קבעה את שיטת חישוב עוד בצו 1992 ושיטה זו קבעה, ששטח דירת מגורים אינו כולל מרתף וחניה. לדעת השופטת אין בעובדה שבשנת 1993 הוסף תעריף למרתפים, כדי לשנות את שיטת החישוב לחיוב שטח דירת מגורים שנקבעה בצו במפורש, קרי, שמרתפים אינם בגדר שטח לחיוב.